

“Zoutwaternegerin had hij haar genoemd. Op het schip had ze de woorden neger en negerin heel vaak gehoord. Het waren woorden die de witte mensen voor zwarte mensen had bedacht. Esi vond ze akelig klinken... Dat kwam door de manier waarop witte mensen ze uitspraken. Alsof je eigenlijk geen mens was als men je neger of negerin noemde.”

Uit *Suikerland* van **Henna Goudzand Nahar**

# Het leven in slavernij zoals het écht was

Op 1 juli 1863 werd bij wet de slavernij afgeschaft in Suriname en de Caraïbische eilanden, toenmalige koloniën van het Nederlands Koninkrijk, maar eigenlijk gebeurde dat pas echt op 1 juli 1873, honderdvijftig jaar geleden. Henna Goudzand Nahar hoorde in haar jeugd de verhalen van haar familie en schreef daarover een indrukwekkend, hartverscheurende verhaal, voor de jeugd, maar ook voor volwassenen.

👤 Toin Duijx 🗣️ Renate Siepel

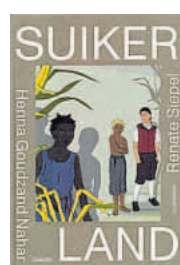
De zon stond loodrecht aan de hemel. De lucht trilde, zo heet was het. Toch holde Lano met een krukje op zijn hoofd van het dorp naar de rivier. Hij wilde zo gauw mogelijk bij zijn ouders terug zijn om te helpen met koken. Lano is een jonge slaaf die opdracht heeft gekregen om het krukje naar Esi te brengen, zodat deze zittend met een tak in het zand kan tekenen. Lano was goed bevriend met haar, maar sinds kort spreekt ze hem niet meer aan met zijn voornaam, maar als ‘jongen’. Ze beseft dat het voor Lano niet prettig is voortaan als slaaf te moeten leven, maar haar moeder zei ‘als hij het nu niet leerde, werd hij nooit meer een goede slaaf’.

Lano is erg kwaad dat hij voortaan ‘jongen’ genoemd wordt en voor Esi allerlei opdrachten moet uitvoeren. Zijn moeder zegt heel realistisch: ‘Sommige zaken zijn zoals ze zijn. Jij, je vader en ik zijn slaven van Esi’s gezin. De vader van Esi heeft jou twee seizoenen geleden op het verkeerde been gezet door je de hele dag met zijn kinderen te laten spelen en eten.’ En ze vervolgt

verder in het verhaal: ‘Ze waren buitgemaakt in een oorlog van hun volk tegen dat van Esi, en slaaf geworden. Daarom was hij een paar jaar later als slaaf in dit dorp geboren.’ Het dagelijks leven van dit slavengezin, maar ook dat van het gezin van de plantage-eigenaar Aydan wordt heel realistisch en invoelbaar beschreven. De machtsverhoudingen komen duidelijk naar voren.

## Ontvoerd

Als Esi en haar broer Yaa op een dag aan de rivier zitten komt er opeens een vreemde man uit de bosjes die hen vastpakt. Lano voelde op dat moment ook twee stevige armen zijn middel omklemmen. De kinderen worden door de twee mannen naar de kust gebracht, waar een slavenschip ligt. Opgesloten in het ruim samen met veel andere slaven worden zij vervoerd naar een plaats waar zij van elkaar gescheiden worden. Esi wordt ‘verkocht’ om te werk gesteld te worden op een suikerplantage. Ze wordt ‘huisslaaf’ en hoeft niet op de suikerplantage zelf te werken, maar in het huis van de meester.



## Jeugd

**Suikerland** /11+  
.....  
Henna Goudzand Nahar  
.....  
Illustraties  
Renate Siepel  
.....  
Querido  
€ 20,00  
.....

Het leven van Esi op de suikerplantage in Suriname wordt levendig verteld. Bijzonder is dat er een soort omkering van gedachten plaatsvindt, nu Esi geen bevelen aan een slaaf kan geven, maar zelf als slavine de bevelen moet uitvoeren. Daarbij denkt ze terug aan hoe het thuis was en hoe zij in Afrika met Lano omging. Mooi in het verhaal wordt zowel de slavernij in Afrika als die aan de andere kant van de oceaan uitgewerkt. ‘Je bent over het zoute water, over de zee, hierheen gekomen (...) Daarom noemt de man jou een zoutwaternegerin.’

Op de suikerplantage moet Esi een bezemkamer delen met Jantje, zoon van een Amsterdamse opzichter en een zwarte vrouw. Esi ontdekt geheimen over Jantje die zo ernstig zijn dat ze besluiten om te vluchten. Henna Goudzand Nahar weet het verhaal met veel spanning te vertellen, zonder daarbij clichés te gebruiken.

## Afwisselend tekst en beeld

Het verhaal wordt afwisselend in tekst en beeld verteld. Regelmatig wordt het verhaal onderbroken door

In het verhaal wordt zowel de slavernij in Afrika als die aan de andere kant van de oceaan uitgewerkt

een reeks van paginagrote, kleurrijke illustraties, met op de tegenoverliggende pagina slechts weinig tekst. Tekst en beeld sluiten naadloos op elkaar aan en de beelden laten tot in detail afgrijpselijke situaties zien, zoals een slavenkaravaan of de wijze waarop slaven ondergebracht zijn in het slavenschip. Veel indruk maakte op mij de illustratie waarbij een moeder haar dochter in zee werpt en daarna zelf overboord springt.

Het slavernijverleden is een zeer pijnlijk, belangrijk en tot voor kort onderbelicht onderdeel van onze geschiedenis. Van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024, wordt hier in het hele koninkrijk extra aandacht aan besteed tijdens het Herdenkingsjaar Slavernijverleden. Het verhaal van Henna Goudzand Nahar sluit mooi aan bij deze herdenking. De jonge lezer, maar zeker ook volwassenen, zal uit dit boek meer leren over de slavernij dan uit menig geschiedenisboek op school. En het verhaal van het slavernijverleden moet ook eerlijk verteld worden, hoe hartverscheurend het ook is. Daarin zijn auteur en illustrator erg goed geslaagd.

- 1 De Zoete Zusjes lossen het op  
Hanneke de Zoete
- 2 De Zoete Zusjes moppenboek 2  
Hanneke de Zoete
- 3 Baby ziet...  
Chez Picthall
- 4 De Zoete Zusjes moppenboek  
Hanneke de Zoete
- 5 De magische halsband  
Rutger Vink & Thomas van Grinsven

- 1 Alter ego  
Esther Verhoef
- 2 Strandfeest  
Suzanne Vermeer
- 3 Heeft iemand Charlotte Salter gezien?  
Nicci French
- 4 Bloedmaan  
Jo Nesbø
- 5 Simpele leugens  
David Baldacci

Bron: CPNB Bestseller 60

